

Výlet do jižních Čech, aneb nejde vždycky jen o vltavíny

S Petrem Komárkem z pardubické hvězdárny jsme se po úspěšné expedici v říjnu 2007 rozhodli zopakovat výlet do jižních Čech za vltavínovými lokalitami. Když se z členů Astronomické společnosti Pardubice nikdo dál nepřihlásil, volná místa v autě jsem nabídl ostřílenému hledači vltavínů Kamilu Hornochovi. Už měsíc dopředu tak byla naše skupina připravena na tento hledačský „svátek“, který navíc svou poetikou umocnilo ubytování u pana Františka Vaclíka, jihočeského hvězdáře a pamětníka. Osobně jsem našel 13 kusů překrásných nazelenalých tektitů, z nichž jeden se při pohledu proti světlu vyznačuje tou nejkrásnější skulptací, jakou jsem měl u mých nálezů možnost spatřit. Rozhodně ale krása tohoto víkendového zážitku tímto nekončí.

V pátek 2. listopadu 2007 jsem musel vstávat po čtyřech hodinách spánku, abych si stihl umýt skla auta a nechat přezout letní pneumatiky za zimní. Petr Komárek končil v práci na pardubické hvězdárně o půl druhé, takže krátce před druhou jsme již pokládali tubus Somet Binaru na zadní sedadlo a hnali pokud možno co nejrychleji na jih do Sedla u Komářic, kde už nás čekal pan Vaclík. Cesta byla dlouhá a vzhledem k počtu mnou naspaných hodin i mírně nebezpečná (hlavně za deště a mlhy), ale přesto jsme po pěti hodinách (občasného bloudění) již vjížděli za bránu do dvorka překrásné chaloupky. Pan Vaclík nás přivítal s vřelým úsměvem a z jizby už táhl příjemný teplý vzduch vytopené místnosti (velká úleva, když si uvědomím, že jsme celou cestu jeli bez topení, neboť v mém autě nefungovalo). O to víc se mi zastesklo, když jsem si uvědomil, že se musím ještě vrátit do Veselí nad Lužnicí, kde už o půl osmé čekal na nádraží Kamil Hornoch a Petr Scheirich, který se na poslední chvíli ozval. Oba přijeli přímo z ondřejovské observatoře.

Kamil si samozřejmě neodpustil své pichlavé poznámky o malosti mého auta (Peguet 205), ale po hrozbě, že si může jít těch 52 km do Sedla pěšky, se umírnil. O necelou hodinu později se pan Vaclík mohl seznámit s naší celou čtyřčlennou skupinou a hurá do teplíčka a k večeři. Únava mě však krotila, takže jsem se jako první vydal do hajan.

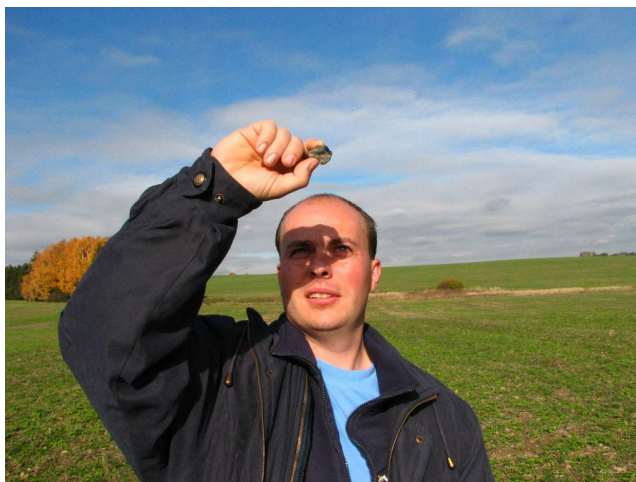

Sobotní ráno už nebylo tak příjemné, neboť Kamilovo „Horálku, vstávej, musíš nás odvézt na pole!“ mi dalo jasně za pravdu, že úloha řidiče je dosti nevděčná role. Navíc jsem se stále moc neprospal a věřím, že Kamil by nejraději vyrazil i před svítáním, aby si hledání užil po celý světlý den. Nutno podotknout, že Kamilovo nadšení občas přerůstalo v drzost, ale jako správného vltavínového fanatika jsem ho ještě občas dokázal pochopit. Krátce před osmou ranní jsme se tedy vydali do nejbližší a nepochybně nejistější vltavínové lokality Ločenice-Nesměň. Krásně podzimem obarvené a barvami rozsvícené stromy kouzly úchvatné výhledy, že jsem až občas zapomněl řídit (vzpomínal jsem tak na

nezapomenutelnou hlášku „Vy jste se zase kochal, pane doktore“ z nezapomenutelné Vesničky mé střediskové).

Jakmile jsme dorazili na pole, bylo nám jasné, jak vše proběhne. Jihozápadní pole bylo čerstvě zorané a naprosto neopršelé, takže šance zde najít kus tektitu byla nulová. Dvě a půl hodiny jsme tedy strávili procházením východního pole, kde jsme kromě Petra Scheiricha našli všichni alespoň něco. Kamil samozřejmě držel v ruce největší kus. Já, ač tomu pořádně nerozumím, jsem již tradičně našel jen malé „střepy“. Přesto jsem si ale tajně uvědomil, kde na daném poli přesně leží nejvíce kusů.

Po dvanácté jsme se sešli u auta a na půl hodinky si každý posvačil či poobědval dle svého gusta. Počasí bylo překrásné - slunce a modrá obloha, jen ze severu se hnala oblaka. Jakmile se každý najedl, odstartovala druhá půlka hledání, tentokrát v okolí ločenické pískovny.

Po vydatném dešti byla cesta okolo blátivá a hroudy přebytečného materiálu za hranicemi pískovny obsahovaly jen drobný materiál. Po krátké procházce v okolí pískovny po poli jsme přeci jen našli ohromné kopy hrubšího materiálu, kde jsme v trojici já, Kamil a Petr Komárek začali naruživě hrabat. Zatímco já a Petr jsme hrabali poměrně pomalu a vláčně, Kamil hrubě rozvrtával kupu z druhé strany silným klackem. A tu nastaly žně, neboť já během několika minut nabyl 4 malých, ale hezkých kousků, Kamil taky. Jen Petr Scheirich stále bloudil ve vzdálených blátivých cestách. Do šera jsme pak procházeli různě okolí pískovny či rozhrabávali vzdálený přebytekový materiál, až nás to přeci jen s příchodem zimy, mraků a mrholení přestalo bavit. Kdo by to byl ale čekal, při cestě zpět nás všechny tři šokoval Petr Scheirich provokativním divadlem. Na větu „A neříkej, že tohle už není vltavín.“ vytáhl malý úštěpek lahvového skla a Kamil mu jen odsekl: „No, to rovnou zahod’!“ To však Petr sáhl do kapsy a vyndal malý úštěpek s povědomým tvarem. S Kamilem už jsme se shodli, že Petr přeci jen něco našel. Jenže to nebylo všechno - hned na to ukázal z pravé kapsy ukázkový průměrný kousek krásného tvaru s otázkou „A co tohle?“ To už jsme zírali. Jenže vrchol překvapení nás teprve čekal, když Petr se zákeřným výrazem ukázal poslední - největší kousek. Krásný „ježek“ (- specifický tvar vltavínu) způli zablácený, který měl přes tři centimetry a honosil se výraznou skulptací a nepoškozeným povrchem. „To si děláš srandu ... kde jsi to našel?“ byla prvá Kamilova reakce. Ukázalo se, že Petr z nás byl nakonec ten nejprovokativnější nálezce.

Pro mnohé by tímto den končil, ale pro nás ne. Jakmile jsme dorazili k chalupě pana Vaclíka, už ze světničky byl cítit jablečný štrúdl, který, jak se ukázalo, nám připravila jeho paní. Následovalo hodování, čištění vltavínů, focení vltavínů, focení při hodování a mnoho dalšího. Během toho jsem měl tu možnost si poslechnout barvitě povídání o historii české astronomie z paměti

pana Vaclíka, které patřilo především kometám, Antonínu Mrkosovi, ale také (jaksepatří) vltavínům a jejich hledání v letech minulých. Dozvěděli jsme se o nových i již dávno neexistujících lokalitách. A aby byl den skutečně velkolepě završen, při odchodu ven (pro něco do auta) jsem si všiml, že se vyjasňuje. Okamžitě jsem tedy smontoval dovezený Somet Binar a vyzval všechny na pozorování komety 17P Holmes, která necelé dva týdny před expedicí prodělala ohromný outburst, při němž zjasnila ze 17. magnitudy na 2. magnitudu. I když vyjasnění bylo jen chvilkové, stihl jsem udělat odhad jasnosti komety okem a hlavně jsme ji stihli ukázat i samotnému panu Vaclíkovi. Jakmile nám obloha svými mraky zatáhla oponu, bylo na čase jít spát.

Únava řidiče se ozvala i další den ráno. I když už jsem spal lépe, bylo to málo. Nicméně Kamil už spěchal jak veverka. Po osmé jsme se tedy začali loučit s panem Vaclíkem a hurá na to samé pole. Obloha se začala opět trhat, ale my s Petrem

Komárkem jsme tentokrátě pospíchali. Bylo nám tedy souzeno hledat tak dvě hodinky (zatímco Kamil a Petr Scheirich mohli i nadále, neboť pak vyrazili autobusem přímo z lokality na vlak do Budějovic, odkud jeli až do Ondřejova). Štěstí za tu dobu měl opět Kamil, který našel pravděpodobně životní úlovek – krásný nepoškozený vejčitý vltavín o velikosti poloviční mužské pěsti. Mně se podařilo najít dva – nepoškozené, ale neskutečně malé. Těmito nálezy jsem si ale dokázal teorii o přesně vymezené oblasti tohoto pole, kde je vltavínů skutečně nejvíce. Před jedenáctou jsem pak zasunul klíčky do zapalování a po rozloučení s „ondřejováky“ jsme s Petrem vyrazili směr Trhové Sviny – Tábor – Jindřichův Hradec ... Krásnou odpolední zastávku jsme si udělali na Seči v Železných horách (u mé chaty), kde podzim tak skvostně zmaloval krajinu, že by byl hřích to nenatočit na video a nepořídit pár fotek. Čtvrtá hodina udeřila ve chvíli, kdy už jsme definitivně dorazili před dveře pardubického DDM Delta, na jehož nejvyšším patře stojí hvězdárna ...

I když nejzáviděníhodnější kusy našel opět Kamil, byla pro mě expedice výjimečná. Hlavně kvůli panu Vaclíkovi za jeho poutavé vyprávění a jeho příjemnou pohostinnost, za kterou mnohokrát děkuji (mluvím za všechny členy expedice) a jeho paní, ač jsem neměl šanci ji poznat osobně, děkuji za opravdu vynikající závin. Díky též vedení DDM Delta Pardubice za zapůjčení Somet Binaru 25x100 na pozorování.

Fotografie pořídili Petr Komárek a Kamil Hornoch.